

บทบรรณาธิการ

หลายปีก่อนบรรณาธิการเคยได้ไปร่วมงานประชุมวิชาการครั้งหนึ่ง มีผู้นำเสนอบทความเรื่องกิตติกรรมประกาศในฐานะวรรณกรรมยกพระเกียรติ โดยนำกิตติกรรมประกาศในวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ มาศึกษา มาบัดนี้บรรณาธิการอดสงสัยมิได้ว่าเคยมีผู้ใช้งานเขียนประเภท “บทบรรณาธิการ” ไปศึกษาทางวิชาการแล้วหรือไม่ บทบรรณาธิการอย่างที่เห็นในปัจจุบันนั้นมีรูปแบบและเนื้อหารวมถึงกลวิธีทางภาษา (หรือวาทกรรม) เช่นนี้ตั้งแต่เมื่อใด อย่างไรก็ตามจะเรียกว่าเป็นบทบรรณาธิการที่ดี ดูเหมือนจะเป็นธรรมเนียมที่บทบรรณาธิการต้องกล่าวแนะนำบทความวารสารในฉบับตลอดจนแสดงความขอบคุณต่าง ๆ แต่บรรณาธิการเองก็เคยได้เห็นบทบรรณาธิการของบางท่านไม่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบทความในวารสารฉบับนั้นเลย ยิ่งกว่านั้นบทบรรณาธิการบางครั้งกลายเป็นพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ความเป็นไปต่าง ๆ ในสังคม สำแดงอารมณ์ความรู้สึกซับซ้อนหมองใจ เสียคดีประทศประชน หรือกลายเป็นบทความขนาดย่อมก็มีด้วยเช่นกัน บทบรรณาธิการลักษณะนี้จะถือว่าเป็นบทบรรณาธิการที่ดีหรือไม่

นอกจากนี้ ในยุคสมัยที่ทุกคนสามารถเข้าเว็บไซต์ไปดาวน์โหลดบทความที่ต้องการได้โดยตรงผู้เขียนก็อดสงสัยมิได้ว่าการเขียนบทบรรณาธิการยังจำเป็นอยู่หรือไม่ เพราะบทบรรณาธิการอาจมองได้ว่าเป็นการชี้นำผู้อ่าน ไม่ว่าจะเป็นการยกย่องหรือวิพากษ์วิจารณ์ก็ตาม ด้วยเหตุที่ว่าบุคคลที่จะอ่านบทความวิชาการสามารถตัดสินใจคุณภาพของบทความนั้นได้เองจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่งานวิชาการควรมี ทั้งบทคัดย่อ ความแหลมคมของประเด็นที่ศึกษา ความน่าเชื่อถือของข้อมูล เอกสารอ้างอิง ฯลฯ หรือแม้แต่ว่าความกล้าหาญที่จะนำเสนอประเด็นที่ไม่มีผู้ใดกล้าศึกษามาก่อน เหล่านี้ผู้อ่านสามารถตัดสินใจได้เองโดยไม่จำเป็นต้องอ่านหรือดาวน์โหลดบทบรรณาธิการมาอ่านประกอบการตัดสินใจแต่อย่างใด

บทบรรณาธิการฉบับนี้จะไม่แนะนำบทความในฉบับ แต่อยากจะชวนผู้อ่านลองพิจารณาว่าในเมื่อบทบรรณาธิการอาจตัดออกไปได้หรือไม่ก็ต้องอ่านก็ได้ แล้วมีสิ่งใดบ้างที่

ทำให้วารสารทางวิชาการยังดำเนินต่อไปได้ ด้วยเหตุนี้วารสารวรรณวิทัศน์ฉบับนี้จึงมีชื่อฉบับว่า “ลมใต้ปีก” ซึ่งเป็นสำนวนมาจากเพลง “Wind beneath my wings” ซึ่งผู้เขียนเคยฟังสมัยเป็นเด็ก (เวอร์ชันของ Bette Midler) เพื่อทบทวนประเด็นดังกล่าว

ผู้ที่ฟังเพลงนี้จะเข้าใจได้ก็ต่อเมื่อพิจารณาว่า นักที่บินสูงไปบนท้องฟ้า นั้นมิได้กระพือปีกอยู่ตลอดเวลา แต่จะกระพือปีกให้บินขึ้นไปอยู่เหนือทางแห่งลมแล้วกางปีกค้างไว้วารสารวรรณวิทัศน์เปรียบเสมือนนักที่บินสูงขึ้นโดยมี “ลม” คอยพยุงไว้ได้ปีกทำให้ยังบินต่อไปได้ ไม่ว่าจะเป็นกองบรรณาธิการ ทีมงานผู้ช่วยบรรณาธิการทุกท่านซึ่งคอยสนับสนุนการทำงานวารสารมาโดยตลอด รวมทั้งผู้เขียนบทความหลายท่านที่ใส่ใจเขียนงานวิชาการและยินดีส่งบทความมาให้วารสารวรรณวิทัศน์พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานตลอดมา บรรณาธิการขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นกทุกตัวย่อมรู้ว่าท้องฟ้ามิใช่จะสว่างสดใสทุกวัน หากมีลมพายุฝนตั้งเค้าหรือแสงแดดอันร้อนระอุก็คงไม่มีประโยชน์ที่จะฝืนบินต่อไป หรือถ้าจะบินก็คงบินได้ไม่สูงนัก การประมาณกำลังของตนพร้อมทั้งพิจารณาปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุมจึงเป็นสิ่งไม่ได้ด้วยเช่นกัน นักที่มีรังให้พักพิงไม่จำเป็นต้องบินตลอดไป แต่หากถามว่าเมื่อเกิดเป็นนกแล้วจะหยุดบินได้หรือไม่ คำตอบในที่นี้ก็คือ จะหยุดบินได้ก็ต่อเมื่อไม่มีชีวิตอยู่แล้วเท่านั้น

นาวัน โปษกรัญญ์